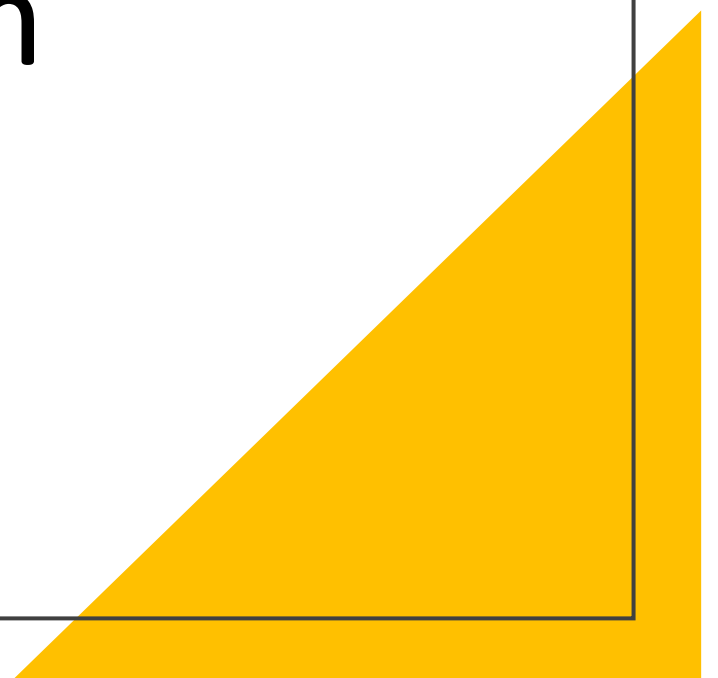

Äidinkielen ja kirjallisuuden arviointi

Sisältöalueet

Arvosana 5 (open näkökulma)

T1 Osaa toimia tutussa ryhmässä ja arkisissa vuorovaikutustilanteissa.

T2 Osaa kuunnella ja ottaa muut huomioon. Osaa ilmaista perustellun mielipiteensä.

T3 Osaa pitää lyhyen puhe-esityksen ja ilmaista itseään ymmärrettävästi.

T4 Osaa nimetä viestinnällisen vahvuutensa tai kehittämiskohteensa.

T5 Osaa käyttää jotakin tekstin ymmärtämisen strategiaa. Osaa nimetä lukemiseen liittyvän vahvuutensa tai kehittämiskohteensa.

T6 Osaa lukea yksinkertaisia tekstejä eri muodoissaan.

T7 Osaa poimia tekstistä keskeisiä sisältöjä apukysymysten avulla. Osaa nimetä muutaman yksinkertaiselle tekstilajille tyypillisen piirteen.

T8 Osaa etsiä yksittäisiä tietoja annetuista lähteistä. Osaa nimetä muutaman lähteiden luotettavuuteen liittyvän piirteen.

T9 Osaa selostaa yksinkertaisen fiktiivisen tekstin juonen ja nimetä joitakin fiktion keinoja.

T10 Osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisia tekstejä. Osaa nimetä jonkin vahvuutensa tai kehittämiskohteensa tekstin tuottajana.

T11 Osaa tuottaa mallien avulla yksinkertaisia tekstejä itselleen tutuista aiheista.

T12 Osaa ideoida ja tuottaa tekstiä mallien tai apukysymysten avulla. Osaa antaa ja ottaa vastaan palautetta.

T13 Osaa tuottaa yksinkertaisen tekstin, jonka viestistä saa selvää. Osaa käyttää yksinkertaisia virke- ja lauserakenteita sekä pääsääntöisesti virkkeen lopetusmerkkejä ja isoa alkukirjainta.

T14 Osaa tehdä tiivistyksen luetun, kuullun tai nähdyn pohjalta. Osaa käyttää lähteitä yksinkertaisesti teksteissään. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja kunnioittaa yksityisyyden suojaa.

T15 Osaa havainnoida yksinkertaisia tekstien piirteitä. Osaa nimetä muutamia kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

T16 Osaa erottaa toisistaan kirjallisuuden päälajeihin kuuluvia tekstejä. On lukenut muutamia kokonaisia kaunokirjallisia tekstejä, esimerkiksi novelleja.

T17 Osaa nimetä Suomessa puhuttavia kieliä ja jonkin suomen sukukielen.

Osaa nimetä jonkin suomen kielelle tyypillisen piirteen ja kertoa äidinkielen merkityksestä itselleen.

Arvosana 5 (oppilaan näkökulma)

T1 Osaan toimia tutussa ryhmässä.

T2 Kuuntelen ja otan muut huomioon. Osaan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen.

T3 Osaan pitää lyhyen puheesityksen.

T4 Tunnistan, mitä osaan suullisessa viestinnässä. Tiedän myös, mitä pitäisi kehittää.

T5 Kun luen, käytän itselleni sopivaa tekstin ymmärtämisen menetelmää. Esimerkiksi alleviivaan, teen miellekartan tai teen tiivistelmän.

T6 Luen erilaisia, yksinkertaisia tekstejä.

T7 Löydän tekstistä keskeiset asiat. Tunnistan muutamia eri tekstilajien tyypillisiä piirteitä.

T8 Löydän tietoja annetuista lähteistä. Tunnistan luotettavat lähteet.

T9 Osaan selostaa yksinkertaisen kertomuksen juonen ja käytän oikeita kirjallisuustermejä.

T10 Tunnistan vahvuuteni tai kehittämiskohteeni kirjoittajana.

T11 Kirjoitan mallien avulla yksinkertaisia tekstejä.

T12 Hyödynnän tekstin tekemisen eri vaiheet: suunnittelun, kirjoittamisen, palautteen antamisen ja saamisen sekä tekstin muokkaamisen palautteen pohjalta.

T13 Tekstini viestistä saa selvää. Käytän virkkeen lopetusmerkkejä ja isoa alkukirjainta.

T14 Osaan tehdä tiivistyksen luetun, kuullun tai nähdyn pohjalta. Osaan käyttää lähteitä. Noudatan tekijänoikeuksia ja kunnioitan ihmisten yksityisyyttä.

T15 Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

T16 Erotan kirjallisuuden päälaajat. Luen muutamia kokonaisia kaunokirjallisia tekstejä, esimerkiksi novelleja.

T17 Osaan nimetä Suomessa puhuttavia kieliä ja jonkin suomen sukukielen.

Osaan nimetä jonkin suomen kielelle tyypillisen piirteen. Ymmärrän äidinkielen merkityksen.

Arvosana 7 (open näkökulma)

T1 Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti ryhmissä ja tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.

T2 Oppilas osaa ottaa toisten näkemykset huomioon omassa viestinnässään. Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä asiallisesti ja esittää sille yksinkertaisia perusteluja.

T3 Oppilas osaa pitää itse valmistelemansa yksinkertaisen puhe-esityksen. Oppilas osaa ilmaista itseään selkeästi

T4 Oppilas osaa kuvata itseään viestijänä ja nimetä muutamia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.

T5 Oppilas osaa käyttää muutamia tekstinymmärtämisen strategioita. Oppilas osaa kuvata itseään lukijana ja nimetä muutamia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteita.

T6 Oppilas osaa valita, käyttää ja lukea erilaisia tekstejä mutta pitäytyy enimmäkseen itselleen tutuissa tekstilajeissa.

T7 Oppilas osaa erottaa tekstin pääasiat ja kuvata tekstin tavoitteita. Oppilas osaa kuvata tavanomaisille tekstilajeille tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä.

T8 Oppilas osaa käyttää tavanomaisia lähteitä ja hakea tietoa niistä. Oppilas osaa kuvata käyttämiensä lähteiden luotettavuutta.

T9 Oppilas osaa kuvailla fiktiivisen tekstin piirteitä ja tehdä havaintoja fiktion keinoista.

T10 Oppilas osaa tuottaa erityyppisiä tekstejä ohjeiden mukaan. Oppilas osaa kuvata itseään tekstien tuottajana ja nimetä muutamia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan

T11 Oppilas osaa tuottaa ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää mallien avulla niille tyypillisiä keinoja.

T12 Oppilas osaa suunnitella ja tuottaa tekstiä sekä yksin että ryhmässä. Oppilas osaa antaa palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta satunnaisesti tekstien tuottamisessa.

T13 Oppilas osaa tuottaa tekstin, jonka viesti välittyy pääosin helposti. Oppilas osaa jaksottaa tekstinsä ja kiinnittää huomiota virke- ja lauserakenteisiin sekä noudattaa kirjoitetun yleiskielen peruskäytänteitä.

T14 Oppilas osaa tehdä yksinkertaisia muistiinpanoja ja merkitä käyttämänsä lähteet mallin mukaan.

T15 Oppilas osaa havainnoida tekstien ja kielen piirteitä sekä eri rekisterien ja tyylien eroja. Oppilas osaa kuvata kielen vaihtelua eri kielenkäyttötilanteissa.

T16 Oppilas osaa kuvailla kirjallisuuden päälaajien tyypillisiä piirteitä. Oppilas osaa nimetä muutaman keskeisen teoksen ja kirjailijan sekä tuntee kaunokirjallisia tekstejä eri muodoissaan. Oppilas on lukenut lukuvuosittain osan sovitusta teoksista.

T17 Oppilas osaa kuvailla suomen kielen asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa nimetä keskeisiä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja kuvailla äidinkielen merkitystä yksilölle.

Arvosana 7 (oppilaan näkökulma)

T1 Osaan toimia ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

T2 Kuuntelen ja otan muiden mielipiteet huomioon. Osaan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen.

T3 Osaan pitää itse valmisteleman yksinkertaisen puhe-esityksen. Osaan ilmaista itseäni selkeästi.

T4 Tunnistan, mitä osaan suullisessa viestinnässä ja tiedän, mitä pitäisi kehittää.

T5 Kun luen, käytän itselleni sopivia tekstin ymmärtämisen keinoja. Osaan nimetä vahvuuksiani ja kehittämiskohteitani lukijana.

T6 Luen erilaisia tekstejä mutta pidän tutuista tekstilajeista.

T7 Löydän tekstistä pääasiat ja osaan eritellä tekstin tavoitteita. Tunnistan tekstilajien tyypillisiä piirteitä.

T8 Osaan käyttää tavanomaisia lähteitä ja hakea tietoa niistä. Tunnistan lähteiden luotettavuuden.

T9 Osaan kuvailla fiktiivisen tekstin piirteitä ja tehdä havaintoja fiktion keinoista.

T10 Osaan tuottaa erityyppisiä tekstejä ohjeiden mukaan. Tunnistan vahvuuteni ja kehittämiskohteeni kirjoittajana.

T11 Osaan kirjoittaa kantaaottavia tekstejä.

T12 Suunnittelen ja tuotan tekstiä sekä yksin että ryhmässä. Annan palautetta ja hyödynnän saamaani palautetta oman tekstini tuottamisessa.

T13 Tekstin viestistä saa selvää. Hallitsen välimerkit, lauserakenteet ja kirjoitetun yleiskielen peruskäytännöt.

T14 Osaan tehdä yksinkertaisia muistiinpanoja ja merkitä käyttämäni lähteet mallin mukaan.

T15 Osaan havainnoida tekstien ja kielen piirteitä sekä eri rekisterien ja tyylien eroja. Osaan kuvata kielen vaihtelua eri kielenkäyttötilanteissa.

T16 Osaan kuvailla kirjallisuuden päälaajien tyypillisiä piirteitä. Pystyn nimeämään muutaman keskeisen teoksen ja kirjailijan sekä tunnen erilaisia kaunokirjallisia tekstejä. Olen lukenut sovitut teokset.

T17 Osaan kuvailla suomen kielen asemaa muiden kielten joukossa. Osaan nimetä keskeisiä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja kuvailla äidinkielen merkitystä yksilölle.

Arvosana 8 (open näkökulma)

T1 Osaa toimia eettisesti erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

T2 Osaa edistää puheenvuoroillaan keskustelua. Osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen melko monipuolisesti.

T3 Osaa pitää kuulijoille kohdennetun puhe-esityksen. Osaa ilmaista itseään tilanteeseen sopivalla tavalla.

T4 Osaa eritellä viestintätaitojaan, kuvata vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.

T5 Osaa valita tekstilajiin sopivia tekstinymmärtämisen strategioita. Osaa eritellä lukutaitoaan ja kuvata vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.

T6 Osaa valita, käyttää ja tulkita erilaisia tekstejä.

T7 Osaa eritellä tekstin tarkoitusperiä, kohderyhmiä ja merkityksiä. Osaa eritellä tekstilajien piirteitä ja kuvata niitä muutamien keskeisten käsitteiden avulla.

T8 Oppilas osaa kuvata tiedonhaun keskeiset vaiheet, etsiä erilaisia lähteitä ja hakea tietoa niistä. Oppilas osaa arvioida erilaisten lähteiden luotettavuutta ja käytettävyyttä.

T9 Osaa eritellä fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan. Osaa käyttää erittelyssä muutamia keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa fiktion kielen erityispiirteitä ja kerronnan keinoja.

T10 Osaa tuottaa itsenäisesti tavoitteen mukaisia tekstejä. Osaa eritellä vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana.

T11 Osaa tuottaa pohtivia ja erilaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä keinoja.

T12 Osaa muokata tekstiään ja korjata kielivirheitä palautteen pohjalta. Osaa antaa rakentavaa palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa.

T13 Osaa tuottaa ymmärrettävän ja sujuvan tekstin. Osaa jäsentää tekstinsä ja kappaleensa loogisesti ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin sekä noudattaa pääosin kirjoitetun yleiskielen keskeisiä käytänteitä tekstejä tuottaessaan ja muokatessaan.

T14 Osaa tehdä monipuolisia muistiinpanoja ja tiivistää hankkimaansa tietoa. Oppilas merkitsee lähteet asianmukaisella tavalla.

T15 Osaa eritellä eri rekisterien ja tyylien eroja. Osaa pohtia kielellisten ja tekstuaalisten valintojen merkityksiä ja vaikutuksia.

T16 Osaa kuvailla kaunokirjallisuuden monimuotoisuutta. Osaa nimetä kirjallisuuden vaiheita ja yhdistää muutaman teoksen ja kirjailijan niihin. Oppilas on lukenut itse valitsemiaan teoksia.

T17 Osaa kuvailla Suomen kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta. Osaa eritellä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja pohtia äidinkielen yhteyttä identiteetteihin.

Arvosana 8 (oppilaan näkökulma)

T1 Toimin eettisesti erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

T2 Osaan edistää keskustelua. Osaan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen melko monipuolisesti.

T3 Osaan pitää kuulijoille kohdennetun puhe-esityksen. Osaan ilmaista itseäni tilanteeseen sopivalla tavalla.

T4 Osaan eritellä viestintätaitojani, kuvata vahvuuksiani ja kehittämiskohteitani.

T5 Osaan valita tekstilajiin sopivia tekstinymmärtämisen strategioita. Arvioin lukutaitoani ja pohdin, miten sitä voi kehittää.

T6 Osaan valita, käyttää ja tulkita erilaisia tekstejä.

T7 Osaan eritellä tekstin tarkoitusperiä, kohderyhmiä ja merkityksiä. Osaan eritellä tekstilajien piirteitä ja kuvata niitä muutamien keskeisten käsitteiden avulla.

T8 Osaan kuvata tiedonhaun keskeiset vaiheet, etsiä erilaisia lähteitä ja hakea tietoa niistä. Osaan arvioida erilaisten lähteiden luotettavuutta ja käytettävyyttä.

T9 Osaan eritellä fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan. Osaan käyttää erittelyssä muutamia keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa fiktion kielen erityispiirteitä ja kerronnan keinoja.

T10 Osaan tuottaa itsenäisesti tavoitteen mukaisia tekstejä. Osaan eritellä vahvuuksiani ja kehittämiskohteitani tekstin tuottajana.

T11 Osaan tuottaa pohtivia ja erilaisia kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä keinoja.

T12 Osaan muokata tekstiään ja korjata kielivirheitä palautteen pohjalta. Osaan antaa rakentavaa palautetta ja hyödyntää saamaani palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa.

T13 Osaan tuottaa ymmärrettävän ja sujuvan tekstin. Osaan jäsentää tekstini ja kappaleensa loogisesti ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin sekä noudatan pääosin kirjoitetun yleiskielen keskeisiä käytänteitä tekstejä tuottaessani ja muokatessani.

T14 Osaan tehdä monipuolisia muistiinpanoja ja tiivistää hankkimaani tietoa. Merkitsen lähteet asianmukaisella tavalla.

T15 Osaan eritellä eri rekisterien ja tyylien eroja. Pohdin kielellisten ja tekstuaalisten valintojen merkityksiä ja vaikutuksia.

T16 Osaan kuvailla kaunokirjallisuuden monimuotoisuutta. Pystyn nimeämään kirjallisuuden vaiheita ja yhdistämään muutaman teoksen ja kirjailijan niihin. Olen lukenut itse valitsemiaani teoksia.

T17 Osaan kuvailla Suomen kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta. Osaan eritellä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja pohtia äidinkielen yhteyttä identiteetteihin.

Arvosana 9 (open näkökulma)

T1 Osaa toimia rakentavasti erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

T2 Osaa tulkita muiden puheenvuoroja sekä säädellä omaa viestintäänsä tilanteen mukaan.

Osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen vakuuttavasti.

T3 Osaa pitää sekä spontaanin että valmistellun puhe-esityksen vaativastakin aiheesta.

Osaa ilmaista itseään monipuolisesti ja mukauttaa ilmaisuun kuulijoiden ja tavoitteen mukaan.

T4 Osaa arvioida viestintätaitojaan ja vahvuuksiaan ja pohtia, miten voi taitojaan kehittää.

T5 Osaa käyttää tarkoituksenmukaisia tekstinymmärtämisen strategioita. Osaa arvioida lukutaitojaan ja pohtia, miten voi niitä kehittää.

T6 Osaa valita, käyttää, tulkita ja arvioida myös itselleen uudenlaisia tekstejä.

T7 Osaa tulkita ja pohtia tekstin rakentamia merkityksiä ja arvioida tekstin vaikutuksia.

Osaa arvioida tekstejä ja analysoida tekstilajien piirteitä kirjallisuuden käsitteitä käyttäen.

T8 Osaa käyttää luotettavia, monipuolisia lähteitä ja hakea niistä tietoa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Osaa pohtia tiedon käytettävyyteen liittyviä tekijöitä ja perustella omat lähdevalintansa.

T9 Osaa analysoida fiktiivisiä tekstejä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

Osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä ja pohtia fiktion kielen ja ilmaisutapojen monitulkintaisuutta.

T10 Osaa tuottaa luovasti tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstejä.

Osaa arvioida vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana ja pohtia, miten voi taitojaan kehittää.

T11 Osaa tuottaa erilaisia tekstejä ja käyttää monipuolisesti niille tyypillisiä keinoja.

T12 Osaa muokata monipuolisesti ja itsenäisesti tekstin ilmaisua ja rakenteita.

Osaa antaa tekstien muokkaamista edistävää palautetta ja hyödyntää saamansa palautteen omassa teksteissään.

T13 Osaa tuottaa eheän ja havainnollisen tekstin. Oppilaan teksti on sidosteinen, ja hän käyttää monipuolisia lause- ja virkerakenteita ja kiinnittää huomiota tekstin tyyliin sekä noudattaa kirjoitetun yleiskielen käytänteitä.

T14 Osaa yhdistellä omassa teksteissään useista lähteistä hankkimaansa tietoa.

T15 Osaa analysoida tekstien, rekisterien ja tyylien piirteitä. Osaa soveltaa tietoa kielellisten valintojen vaikutuksista omassa viestinnässään.

T16 Osaa analysoida kaunokirjallisuuden monimuotoisuutta osana kulttuuria. Osaa kuvailla kirjallisuuden vaiheita sekä niiden keskeisiä tyyliinpiirteitä ja nimetä eri vaiheiden keskeisiä teoksia ja kirjailijoita.

Oppilas on hankkinut monipuolisia lukukokemuksia kirjallisuuden eri lajeista.

T17 Osaa pohtia kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden merkityksiä yksilölle ja yhteiskunnalle. Osaa eritellä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja pohtia äidinkielen käsitettä ja merkityksiä.

Arvosana 9 (oppilaan näkökulma)

T1 Toimin rakentavasti erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

T2 Osaan tulkita muiden puheenvuoroja sekä esiintyä tilanteen mukaan. Osaan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen vakuuttavasti.

T3 Osaan pitää puhe-esityksen vaativastakin aiheesta - suunnittelemattakin.

Ilmaisen itseäni monipuolisesti ja otan huomioon kuulijat sekä puheeni tavoitteet.

T4 Arvioin viestintätaitojani ja vahvuuksiani ja pohdin, miten voin taitojani kehittää.

T5 Käytän lukemisen strategioita. Arvioin lukutaitoani ja pohdin, miten voi sitä kehittää.

T6 Valitsen, käytän, tulkitson ja arvioin myös itselleni uudenlaisia tekstejä.

T7 Osaan tulkita ja pohtia tekstin rakentamia merkityksiä ja arvioida tekstin vaikutuksia. Osaan

arvioida tekstejä ja analysoida tekstilajien piirteitä kirjallisuuden käsitteitä käyttäen.

T8 Osaan käyttää luotettavia, monipuolisia lähteitä ja hakea niistä tietoa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Osaan pohtia tiedon käytettävyyteen liittyviä tekijöitä ja perustella omat lähdevalintani.

T9 Osaan analysoida fiktiivisiä tekstejä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

Osaan tulkita fiktiivisiä tekstejä ja pohtia fiktion kielen ja ilmaisutapojen monitulkintaisuutta.

T10 Osaan tuottaa luovasti tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstejä.

Osaan arvioida vahvuuksiani ja kehittämiskohteitani tekstin tuottajana ja pohtia, miten voin taitojani kehittää.

T11 Osaan tuottaa erilaisia tekstejä ja käyttää monipuolisesti niille tyypillisiä keinoja.

T12 Osaan muokata monipuolisesti ja itsenäisesti tekstin ilmaisua ja rakenteita.

Osaan antaa tekstien muokkaamista edistävää palautetta ja hyödyntää saamani palautteen omista teksteistäni.

T13 Osaan tuottaa eheän ja havainnollisen tekstin. Tekstini on sidosteinen, käytän monipuolisia lause- ja virkerakenteita ja kiinnitän huomiota tekstin tyyliin sekä noudatan kirjoitetun yleiskielen käytänteitä.

T14 Osaan yhdistellä omista teksteistäni useista lähteistä hankkimiani tietoja.

T15 Osaan analysoida tekstien, rekisterien ja tyylien piirteitä. Osaan soveltaa tietoa kielellisten valintojen vaikutuksista omassa viestinnässäni.

T16 Osaan analysoida kaunokirjallisuuden monimuotoisuutta osana kulttuuria. Osaan kuvailla kirjallisuuden vaiheita sekä niiden keskeisiä tyylipiirteitä ja nimetä eri vaiheiden keskeisiä teoksia ja kirjailijoita. Luen monipuolisesti kirjallisuuden eri lajeja.

T17 Osaan pohtia kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden merkityksiä yksilölle ja yhteiskunnalle. Osaan eritellä suomen kielelle tyypillisiä piirteitä ja pohtia äidinkielen käsitettä ja merkityksiä.